

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. III. Ab astrologorum & genethliacorum divinationibus, se nec à Vindiciano, nec à Nebridio avocari potuisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

Istem aliis persuadendam. Ait autem S. D. se Rhetoricam *vendidisse*, quia pro mercede & salario docebat: unde sæpius se, & alios conductivos Professores verborum *venditores*, discipulos vero *empiores* vocat.

b *Non ex tua castitate*) alii legunt *non ex tua caritate*, fortassis rectius, ut suadent verba sequentia: *non enim amare te noveram*; quia tamen vera religio est quædam castitas animæ, amplectentis verum Deum sponsum suum, prior quoque lectio ferri potest: ut sensus sit, se non ex vera religione sacrificium aruspicias rejecisse, sed eo potius errore, quo vetabantur Manichæi ullum animal occidere, *ne offenderent principes tenebrarum*, à quibus omnem carnem dicebant originem trahere, teste S. D.

hæresi 46.
ad Quod-
vult
Deum.

V S V S.

1. Elucet bona indoles in Augustino quantumvis impio; hæc illum incitabat, ut discipulos bonos sibi & aliis facere studeret; deinde, ut fidem thori servaret etiam concubinæ. Unde apparet eum natura ad benefaciendum aliis, & fidem servandam propensum fuisse. Sine qua indole qui impii sunt, vix ullam emendationis spem faciunt: malignus enim animus, & perfidus, bonorum admonitionibus non movetur, nec divinis inspirationibus facile mollitur.

C A P. III.

Ab astrologorum & genethliacorum divinationibus, se nec à Vindiciano, nec à Nebridio avocari potuisse.

1. **I** Deo illos planetarios, a quos mathematicos vocant, plane consulere non desistebam, quod quasi eis nullum esset sacrificium, & nullæ preces ad aliquem spiritum, ob divinationem dirigerentur, quod tamen christiana & vera pietas, consequenter re-

ter repellit & damnat. *Bonum est enim confiteri tibi Domine & dicere, Miserere mei, cura animam meam, quoniam peccavi tibi; neque ad licentiam peccandi abuti indulgentia tua, sed meminisse dominicæ vocis: Ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne quid tibi deterius contingat.* Quam totam illi salubritatem interficere conantur, cum dicunt: de cœlo tibi est inevitabilis causa peccandi, & : Venus hoc fecit aut Saturnus, aut Mars: scilicet, ut homo sine culpa sit caro & sanguis, & superba putredo: culpandus sit autem cœli ac siderum creator & ordinator. Et quis est hic, nisi Deus noster, suavitas & origo justitiæ, qui reddes unicuique secundum opera ejus, & contritum & humiliatum non spernis?

Ps. 91, 2.

Ps. 40, 5.

Io. 5, 14.

Mat. 16, 9.

Ps. 50, 19.

2. Erat eo tempore b vir sagax medicinæ artis peritissimus, atque in ea nobilissimus; qui proconsul, è manu sua c coronam illam agonisticam imposuerat non sano capiti meo, sed non ut medicus. Nam illius morbi tu sanator, qui resistis superbis, humilibus autem das gratiam. Nunquid tamen etiam per illum senem defuisti mihi, aut destitisti me-deri animæ meæ? Quia enim factus ei eram familiarior, & ejus sermonibus (erant enim sine verborum cultu, vivacitate sententiarum jocundi, & graves) assiduus & fixus inhærebam: ubi cognovit ex colloquio meo libris genethliacorum esse me deditum, benigne & paterne monuit, ut eos abjicerem: neque curam & operam rebus utilibus necessariam, illi vanitati frustra impenderem: dicens ita se illa didicisse, ut ejus professionem primis annis ætatis suæ deferre voluisset, qua vitam degeret: & si Hippocratem

Iac. 4, 6.

1 Petr. 5, 5.

intellexisset, & illas utique literas potuisset intelligere: & tamen non ob aliam causam postea illis relictis medicinam affecutum, nisi quod eas falsissimas comperisset, & nollet vir gravis decipiendis hominibus victum quærere. At tu, inquit, quo te in hominibus sustentas, Rhetoricam tenes: hanc autem fallaciam libero studio, non necessitate rei familiaris sectaris; quo magis mihi te oportet de illa credere: qui eam tam perfecte discere elaboravi, quam ex ea sola vivere volui.

3. A quo ego cum quæsissem, quæ ergo causa faceret, ut multa inde vera pronunciantur? Respondit ille, ut potuit, *d* vim fortis hoc facere in rerum natura usquequaque diffusam. Si enim de paginis poëtæ cuiuspiam longe aliud canentis, atque intendentis, cum forte quis consuluit, mirabiliter consonus negotio sæpe versus exiret: mirandum non esse dicebat, si ex anima humana superiore aliquo instinctu, nesciente quid in se fieret *e* non arte sed sorte sonaret aliquid, quod interrogantis rebus factisque concineret. Et hoc quidem ab illo, vel per illum procurasti mihi: & quid ipse postea per meipsum quærerem, in memoria mea delineasti. Tunc autem nec ipse, nec carissimus meus Nebridius, adolescens valde bonus, & valde cautus, irridens totum illud divinationis genus, persuadere mihi poterunt, ut hæc abjicerem; quoniam me amplius ipsorum autorum movebat autoritas: & nullum certum, quale quærebam, documentum adhuc inveneram, quo mihi sine ambiguitate appareret, quæ ab eis consultis
vera

vera dicerentur, forte non arte inspectorum siderum dici.

NOTÆ.

- a Quos Mathematicos vocant) intelligit eos, qui ex astris de moribus & factis hominum certa prædicere laborant, & ex situ cæli quem sidera obtinent, cum infans nascitur, ejus fortunam prosperam, sive adversam, vitia & virtutes, item mortem, non minus vane quam impie vaticinantur. Quos alio nomine appellamus *genethliacos*, quia observant sidera natalitia, item *Astrologos judicarios*, & *Planetarios*, quia ex astris judicium ferunt de futuris. Contra quos S. D. in lib. 7. c. 6. fra, & lib. 5. de civ. Dei, ac alibi luculenter differit. Damnantur una cum suis libris in jure Canonico, cap. 2. de sortileg. in Concil. Trident. Indice libr. prohib. reg. 9. item peculiari Bulla Sixti IV. contra *Astrologos*. Item in jure Civili, ubi *malefici* & *Mathematici* conjunguntur. Nostra 1.9. Cod. 18. autem ætate Mathematicorum nomen absolute positum significat Arithmeticæ, Geometriæ, Astrologiæ licitæ peritos & studiosos, quæ disciplinæ jam olim ab antiquis dicebantur Mathematicæ.
- b *Vir sagax, & medicina artis peritissimus*) ejus nomen inf. exprimit, & Vindicianum appellat, lib. 7. c. 5. ideoque in capituli summano id expressi.
- c *Coronam illam agonisticam*) quam certaminis theatrici & poetici victoria promeritus erat. Eam illi Vindicianus proconsul amoris & honoris, imo & moris ergo imposuit. Vocat agonisticam, quia ἀγων græce est certamen, unde *agonisticus* derivatur.
- d *Vim sortis hoc facere, &c.*) si præter casum aliud intellexit Vindicianus, ipse quoque erravit. Est autem casus *eventus rarus*, qui præter intentionem 2. Phy. c. 6. natura accidit, ut colligitur ex Aristotele. Quod ergo Astrologi verum subinde dicunt, ex casu est, sive sorte, dum aliquis eventus conjungitur per accidens cum tali siderum positura, quæ ad eum efficiendum vim nullam, aut certe non infallibilem habet. Esse vero hos eventus plane casuales id convincit, quod mendacia Astrologorum,

1.4 disqui-
sit. c. 3, 9.
1.
1.5 de civ.
c. 7. & 1.
2 de doct.
Christ. c.
22, & 23.

rum, sint multo plura veris prædictionibus ut docet Delrius. Quinimo cum vera dicunt, id vel provenit ex occulto pacto cum dæmone, vel quia id Deus permittit in pœnam curiositatis nostræ, aliorumque peccatorum, quod censuit alibi S. D.

V S V S.

1. Causam indicat S. D. ob quam vel maxime detestari debemus divinationem planetariam, quia dum fidereo quodam fato, libero arbitrio necessitas imponitur, peccata in siderum autorem retorquentur: quasi ipse per sidera sua cogat ad peccandum, qui per præcepta sua prohibet peccata.
2. Animadvertite mirabilem divinæ bonitatis sapientiam, qua electos suos è peccatorum cœno paulatim educit, infigendo subinde stimulos per dicta hominum sapientum & proborum: quæ etli non moveant, cum dicuntur, post dies, menses, & annos demum aliquot, vim suam exerunt. Ita S. D. Vindiciani admonitione delineatum sive inchoatum in se Astrologicæ divinationis contemptum fatetur.

CAP. IV.

Dum Tagasta Rhetoricam docet, amici quem immoderate diligebat, morte, in luctum incredibilem conjectus est.

1. **I**N illis annis, quo primum tempore in municipio, quo natus sum, docere cœperam, comparaveram amicum societate studiorum nimis carum, coævum mihi, & conflorentem flore adolescentiæ. Mecum puer creverat, & pariter in scholam ieramus, pariterque luseramus. Sed nondum sic erat amicus, quanquam ne tunc quidem, sicuti est vera amicitia (quia non est vera, nisi